

PODBREZOVAN 18

Dvojtyždenník Železiární Podbrezová a.s. | ročník LXX | 12. september 2014

1 Osem mesiacov vo Vvr

2 Deň zdravia Dôvery

3 Lavica zrekonštruovaná

4 Čitateľská súťaž

5 Seriál o kvalite

6 Športové aktuality

Na Hrade Ľupča zazneli uplynulý víkend opäť zvuky gájd. Čítajte na 7. strane.

F: S. Ihringová

Čo prináša nový školský rok? Čítajte na 2. strane.

F: I. Kardhordová

S Ing. Miroslavom Šabartom, podpredsedom Predstavenstva a generálnym riaditeľom ŽŽAS a.s.

Lis CTHZ 1600 otvára nové možnosti

Vašou prioritou v novoročnom želaní bolo plnenie plánovaných úloh hospodárenia. Ako sa vám darí plniť toto predsavzatie pri doterajšej bilancii ôsmich mesiacov?

- Zatiaľ sa nám darí držať plánovaný výsledok hospodárenia. Znepokojuje nás počet zákaziek v metalurgii, ale aj v strojárkej výrobe od októbra do konca roku, čo môže negatívne ovplyvniť celkový výsledok hospodárenia spoločnosti za rok 2014. Snažíme sa však potrebné zákazky získať, vyťažiť tak výrobné kapacity, aby sme plánovaný výsledok hospodárenia splnili. Verím, že sa nám to podarí.

V silnej konkurencii to bez modernizácie nejde a vy ste toho príkladom. V prvom polroku ste zavŕšili veľmi významnú investíciu. Priblížite nám ju?

- Ak máte na mysli výrobu a montáž hydraulického zapracovávacieho

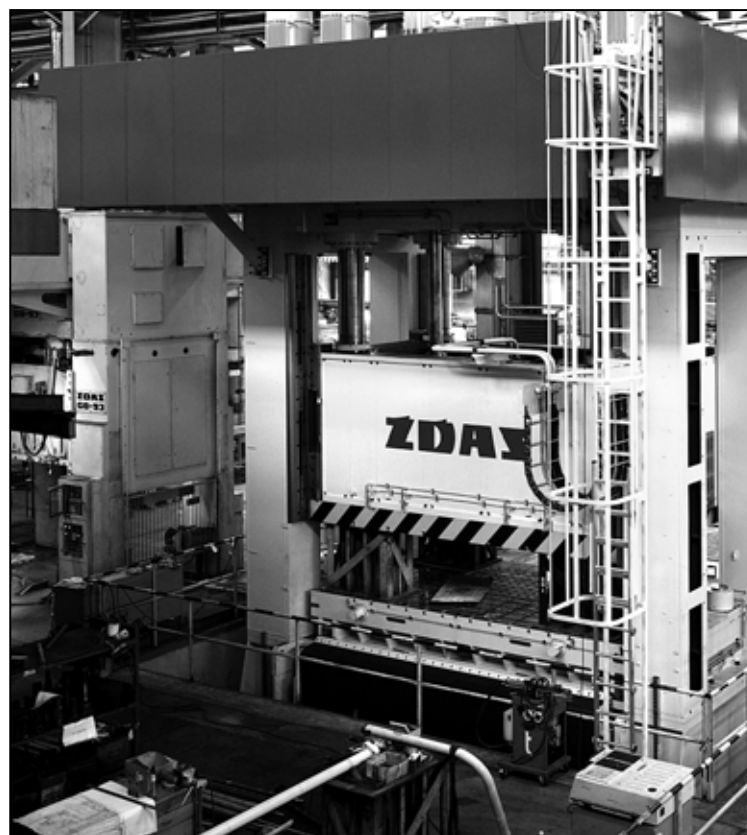
lisu CTHZ 1600 pre prevádzkareň náradovňa, ktorý bol kompletne vyrobený v ŽŽAS, a.s., tak touto investíciou sa nám otvárajú zákazky najmä pre automobilový priemysel, kde sú v súčasnosti požiadavky zo strany zákazníka nielen na výrobu lisovacích nástrojov, ale aj na samotné skúšanie sád nástrojov pred ich použitím pre sériovú výrobu výliskov. **Ďalším krokom k zvyšovaniu kvality výroby bude nová panvová pec pre prevádzku metalurgie. Ako pokračujú prípravy?**

- Na základe výberového konania bol vybratý dodávateľ První želežárska Kladno, s ktorým bola uzatvorená zmluva o dielo. V súčasnosti pracuje dodávateľ na projektovej dokumentácii, ktorá by mala byť hotová do konca tohto mesiaca. Nasledovať bude samotná realizácia diela, ktoré by malo byť uvedené do trvalej prevádzky v máji roku 2015.

Ako sa javia prognózy do konca roka z dnešného pohľadu?

- Pokiaľ sa nám podarí naplniť kapacitu výroby metalurgie a strojární v období od októbra do konca roka, tak výsledok hospodárenia pre rok 2014 splníme.

O. Kleinová

Zpracovávaci lis CTHZ 1600 pre prevádzkareň náradovňa bol kompletne vyrobený v ŽŽAS, a.s.

F: J. Šindelka

Školské brány opäť otvorené

Školský rok 2014/15 v súkromných školách Železiarní Podbrezová otvorila 2. septembra 2014 ich riaditeľka Ing. Anna Pavlusová, ktorá na slávnostnom zhromaždení privítala zástupkyňu zriaďovateľa - členku Predstavenstva ŽP a personálnu riaditeľku Ing. Máriu Niklovú, žiakov, rodičov a členov pedagogického zboru.

Riaditeľka škôl vo svojom príhovore spomenula prácu na údržbe školy, ktoré boli zrealizované pred začiatkom školského roka. Prihovorela sa prvákom a informovala ich o nadštandardných študijných podmienkach v špecializovaných učebniach s využitím najmodernejšej techniky. Priblížila zapojenie sa škôl do rôznych projektov, programov a nezabudla upozorniť na to, čo nové školský rok prináša. Tohtoročnou zmenou pre odbor mechatronik je dĺžka štúdiá, ktorá sa na základe no-

vého Štátneho vzdelávacieho programu skrúti z päťročného na štvorročné. Výhoda, ktorú každoročne radi využívajú žiaci počas letných prázdnin, prednostné zaradenie na brigády vo výrobných zariadeniach zriaďovateľa, bude v budúcnosti podmienená dosiahnutými študijnými výsledkami. Aj v tomto školskom roku bude pokračovať medzi študentmi obľúbená súťaž o najlepšiu triedu, poskytnuté budú motivačné štipendiá, odmeny za prevádzkovú prax, prospechové štipendiá a mnoho ďalších zvýhodnení. V závere privítala nových pedagogických pracovníkov Mgr. Radoslavu Uškertovú, Ing. Martu Orolinovú, Svetozára Škodu, Mgr. Miroslavu Svinčiakovú, Ing. Samuela Cipciara a zaželala im, aj študentom, veľa entuziazmu a tvorivých síl na úspešné zvládnutie školských povinností.

(vk)

V súkromných školách ŽP v tomto roku študuje 447 žiakov, z toho v gymnáziu 151 a v strednej odbornej škole hutníckej 296

Členka Predstavenstva ŽP a personálna riaditeľka Ing. Mária Niklová zažela študentom i pedagógom veľa úspechov v novom školskom roku.

Foto: I. Kardhordová

Deň pre vaše zdravie

V dňoch 9. a 10. septembra sa v zasadačkách energetiky a ťahárne rúr usku-

točil Deň pre vaše zdravie. Opäť ste mali možnosť otestovať sa a bezplatne získať

Foto: I. Kardhordová

dôležité informácie o svojom zdravotnom stave. Tohtoročný priebeh vyšetrenia bol, ako to potvrdia jeho účastníci, jednoduchší a širokospektrálny. Po zmeraní tlaku nasledovalo vyšetrenie kvantovým magnetickým analyzátorom, ktorý na báze delenia buniek magnetickými vlnami, robil analýzu celého organizmu (261 analýz). Ako nás informovala realizátorka testovania Renáta Marschaleková zo ZP Dôvera, záverečnú správu dostanú účastníci testovania e-mailom. V nej nájdete odborné rady čo robiť pri chýbajúcich stopových prvkoch, či minerálnych látkach pre priaznivé a zdra-

vé prostredie, potrebné pre správne fungovanie tela. Záujem o testovanie bol veľký, v priebehu dvoch dní ho absolvovalo viac ako stopäťdesiat našich spolupracovníkov.

(vk)

Pre veľký záujem bude ZP Dôvera pokračovať v podujatí Deň pre vaše zdravie 16. septembra v zasadačke ťahárne rúr (NZ) a 17. septembra v zasadačke energetiky (SZ), od 9. do 15. hodiny.

Na vyšetrenie sa nahláste u M. Krellovej, na tel.č. 2943.

■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■

Aké boli vaše letné prázdniny?

Zhovárala sa: V. Kúkolová
Foto: I. Kardhordová

Miloš FAŠKO,
IV. A trieda SSOŠH ŽP

- Tie dva prázdninové mesiace boli celkom v pohode. Bol som doma, hráva futbal a myslím si, že som načerpal dosť síl a nových zážitkov.

Filip SKAČAN,
IV. G trieda SG ŽP

- V júli som oddychoval, užíval si voľný čas, vstával som neskôr, mal som vlastný program a dobrý relax bol aj u bratranca v Čechách. Druhý mesiac, nakoľko som si chcel aj privyrobiť, som brigádoval v ťahárni rúr Železiarní Podbrezová.

Miroslav KŇAZOVICKÝ,
IV. C SSOŠH ŽP

- Prázdniny boli pre mňa pohodové, bol som na dovolenke pri mori v Chorvátsku. Tento rok som nebol na brigáde, akosi mi to nevyšlo. Začínam štvrtý ročník a myslím si, že bude trochu ľahší, nakoľko nám niektoré predmety odpadli.

Ladislav GAVLÁK,
III. A trieda SSOŠH ŽP

- Dva mesiace som prežil doma, oddychoval a venoval sa individuálnemu tréningovému procesu. Hrávam za podbrezovský dorast, takže to boli prázdniny naplnené prevažne futbalom. Samozrejme, že sa už teším na novú sezónu.

Michaela AUXTOVÁ,
II. H trieda SG ŽP

- Dali sa... Aj napriek tomu, že to boli - dá sa povedať - upršané dni, som tieto prázdniny prežila dobre. Dva týždne som aj brigádovala v Lopeji a samozrejme, mala som čas dostatočne si oddýchnuť.

S vedúcim valcovne bezšvíkových rúr Ing. Milanom MUTIŠOM

Padali aj rekordy

Lisovanie polotovaru v hydraulickom dierovacom lise.

F: A. Nociarová

Ako hodnotíte uplynulých osem mesiacov vo vašej prevádzkarni?

- Uvedené obdobie hodnotím pozitívne. Čo sa týka plnenia výrobných úloh, v distribučnej výrobe sme vyrobili 133 554 ton rúr, čo je o 1 954 ton viac v po-

rovnání s plánom, na predaj sme vyrobili 87 024 ton, o 524 ton viac ako sme plánovali. V tomto období padlo aj niekoľko rekordov. Dňa 4. marca bolo vyexportovaných rekordných 756 ton rúr, 28. apríla zmena majstra M. Donovala naložila 466 ton rúr. V au-

guste zmena majstra B. Mudricha spracovala v úpravni rekordných 338 ton rúr a na linke kotlových rúr pod vedením majsterky Z. Gregorovej bolo spracovaných 4 126 ton rúr. Potešujúce je výrazné zlepšenie kvality v dôsledku zníženia materiálových nepo-

darkov po rekonštrukcii zariadenia plynulého odlievania ocele a zmene polomeru zaoblenia odlievaných blokov. Priaznivý je aj vývoj poruchovosti po južnej strednej oprave, keď v mesiacoch júl a august sme vďaka nízkemu výskytu technologických, mechanických a elektrických porúch podkročili plánovaný limit celkových prestojov trate.

Vo vašej prevádzkarni, tak ako v ďalších, pracovali počas letných mesiacov brigádnicami. Boli ste s nimi spokojní?

- Počas letných mesiacov pracovalo vo valcovni rúr tridsať brigádnikov, z toho dvadsať študentov Súkromnej strednej odbornej školy hutnickej a Súkromného gymnázia ŽP a desať vysokoškolákov. Boli rozdelení do stredísk prípravy vsádzky, výroby lúp, výroby rúr, úpravne, expedície a linky kotlových rúr. Podľa vyjadrenia vedúcich stredísk bola s prácou brigádnikov spokojnosť, prevažná väčšina z nich dokázala plnohodnotne nahradiť kmeňových zamestnancov, ktorým tak umožnili v zvýšenej miere čerpať dovolenky. Na každého brigádnika vypracoval majster pra-

cné hodnotenie, ktoré poslúži personálnemu odboru pri výbere brigádnikov v ďalších rokoch.

A naši absolventi?

- Nastúpilo k nám šesť absolventov, naľahko sú v pracovnom procese ešte krátko, s ich hodnotením ešte počkajme.

Čím žijete v týchto dňoch?

- Okrem plnenia výrobných úloh pripravujeme návrhy plánu investičných akcií na budúci rok a výhľadovo do roku 2020, návrhy úloh technického rozvoja a generálnych opráv valcovne rúr. Pracujeme na optimalizácii mazania tŕňových tyčí a úpravách kalibrácie pretlačovacej stolice, pripravujeme zmenu kalibrácie ťahovej redukcie s cieľom zníženia počtu kalibračných rád, zrušenia valcovania v malom programe a eliminovanie vzniku polygónu pri valcovaní hrubostenných rúr. Aktívne spolupracujeme s Výskumným – vývojovým centrom ŽP na prevádzkovom experimente overenia účinnosti antioxidantu vo výrobných podmienkach ŽP a.s., a na riešení ďalších výskumných úloh, zaradených do plánu na tento rok.

O. Kleinová

Na sklonku augusta sa konať v Bratislave rokovanie stredoeurópskej regionálnej skupiny Európskej federácie inžinierskych zväzov FEANI. Predmetom stretnutia bol postup pri realizácii najdôležitejších projektov federácie, zameraných na zvýšenie mobility inžinierov a technikov v európskom priestore. V Európe je v súčasnosti celkovo nedostatok kvalifikovaných inžinierov a technikov, a to hlavne v krajinách západnej Európy a Škandinávie.

O zvýšení mobility inžinierov a technikov

Federácia FEANI prispieva k zmierneniu týchto nerovnováh zavedením udeľovania titulu EUR ING (európsky inžinier) pre absolventov inštitúcií vyššieho vzdelávania, ktoré spĺňajú európske kritériá a sú zaradené v tzv. Indexe FEANI. Zo Slovenska je v indexe zaradených 17 fakúlt technických univerzít v Bratislave, Košiciach, Žiline a Zvolene. Stopäťnástim

absolventom týchto fakúlt bol už udelený titul EUR ING, ktorý im uľahčil prístup k pracovným miestam v krajinách EÚ. Úlohou je naďalej aktualizovať kritériá pre zaradenie do Indexu FEANI a prispôbiť ich meniacim sa požiadavkám praxe. Ďalším projektom je vydávanie európskej inžinierskej karty (ENGCARD), ktorá uľahčí zamestnávateľom prístup k ove-

reným informáciám o odbornom profile kandidátov na inžinierske pracovné miesta. Vyše tristo kariet už bolo vydaných v deviatich krajinách EÚ, medzi ktorými ešte chýba Slovensko. Tretím projektom je rozšírenie siete agentúr pre akreditáciu inžinierskych študijných programov na vysokých školách podľa kritérií EUR ACE. Táto iniciatíva má vyrovnáť rozdiely v kva-

lite inžinierskeho vzdelávania v Európe. Na Slovensku zatiaľ nie je žiadna vysoká škola akreditovaná na tejto úrovni, čo súvisí aj s nie príliš lichotivým umiestnením v rebríčkoch najlepších vysokých škôl sveta. Garantom týchto projektov na Slovensku je práve ZSVTS, ktorý je členom federácie FEANI. Na stretnutí sa zúčastnili zástupcovia inžinierskych zväzov z Nemecka, Švajčiarska, Holandska, Rakúska, Slovinska a Českej republiky. (TS)

Lavica pre peších v Podbrezovej bola obnovená naposledy pred tridsiatimi rokmi. Dôvodom bola havária. Vagón prevážajúci veľký žeriav ju v októbri 1983 zachytil a to si vynútilo vybudovanie nového prechodu, ktorý bol daný do užívania v roku 1984. Vlani, 23. októbra, sa začala prvá etapa obnovy. Spočívala v rekonštrukcii lavice s výstavbou bezbariérového prístupu, ukončená bola 6. decembra 2013. V letných mesiacoch tohto roku, ako nás informoval J. Bystriansky, stavebný dozor rekonštrukcie, sa uskutočnili ďalšie dve etapy. Rekonštruovaná bola pochádzková časť lavice a most cez železničnú trať bol prekrytý novým trapézovým plechom. Obnovené boli aj nátery mostovej konštrukcie. Aj keď sa počas augustovej odstavky našli nedečkavci, ktorým sa to nepáčilo, rekonštrukcia sa skončila o týždeň skôr ako bolo pôvodne plánované. Dnes už most slúži svojmu účelu. Pochvalujú si najmä seniori, mamičky s kočíkmi a všetci tí, ktorým bezbariérový prístup zjednodušil prechod. Pôsobí majestátne a stal sa akousi architektonickou dominantou podbrezovského námestia. Snímka vľavo – pohľad spred roka a vpravo súčasnosť.

Text a foto: O. Kleinová

ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ ■ ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ ■ ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ ■ ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ

Otázka 13. kola

Kedy bola zrušená pozemná lanová dráha na vrch Brezová?

KUPÓN

ODPOVEĎ _____

MENO A PRIEZVISKO _____

PREVÁDZKAREŇ _____

13

Súťažný text č. 13

Železniarne boli postavené v 19. storočí v lokalite, v ktorej priamo nesídlilo pôvodné obyvateľstvo. Do

nových domov a hromadných ubytovní sa nasťahovali ľudia z blízkeho i ďalekého okolia, začali vytvárať novú komunitu, závislú od železniarní. V Hroneckom komplexe pra-

Rok 2014 je 70. ročníkom nepretržitého vydávania Podbrezovana. Významné jubileum pripadne na 23. december. Dovtedy bude trvať aj naša čitateľská súťaž. Dozviete sa v nej mnoho nových zaujímavostí a keď budete texty pozorne čítať, nájdete v nich aj odpoveď na otázku. Kupón si vystrihnite a vypíšte údaje, aj správnu odpoveď a do desiatich dní od vydania pošlite do redakcie. Pravidlá umožňujú použiť trikrát náhradný kupón. Na konci bude zaujímavá odmena, ktorá môže byť práve vaša.

covalo veľa prisťahovalcov nemeckej národnosti a preto aj veľa nemeckých odborných výrazov prešlo do slovenskej hovorovej reči. Keďže za rakúsko – uhorskej monarchie bola úradná reč maďarská, odrazil sa aj vplyv maďarčiny a vplyv cudzích jazykov sa prejavil aj v hovorovej slovenčine. Vznikli tak slová, ako šalanda, šiklov, halov či planier a tie tu zostali dodnes.

Slovo „šalanda“ predstavuje budovu pre hromadné ubytovanie robotníkov a vzniklo spojením saal – sála, dvorana a Landaufenthal

– pobyt na vidieku, do jedného slova saallanda, naši predkovia vytvorili z toho slovo šalanda.

Podbrezovským slovom „šiklov“ sa vo všeobecnosti vyjadruje časť vrchu Brezová, kde bola pôvodne vybudovaná pozemná lanová dráha na vývoz trosky a ďalších odpadov zo železniarní (po 90 rokoch prevádzky bola 1. októbra 1966 odstavená). Ide o maďarský pôvod slova „sikló“, ktoré znamená šikmý výťah, pozemnú lanovku. Slovo šiklov v žiadnom prípade nenahrádza geografické pomenovanie

vrchu Brezová, ale týka sa len dopravného zariadenia. A tak pomenovanie Šiklov nemá žiadne opodstatnenie. Halda je založená na západnom výbežku vrchu Brezová.

Pamätníci označujú isté miesta vo fabrike „halov“. Toto slovo má maďarský pôvod a v slovenskej hovorovej reči znamená prístrešok, stanovište posunovačov a výhybkárov. Podniková železničná sieť tvorili normálnorozhodné a úzkorozhodné kolaje s veľkým množstvom výhybiek, čo si vyžiadalo vytvorenie stanovišťa pre posunovačov a výhybkárov, pre ktoré sa v podbrezovskej hovorovej reči ujal názov halov. Halov bol murovaný domček s vnútornými pôdorysmi zhruba 4 metre štvorcové, v ktorom bolo nainštalované dorozumievacie zariadenie a lavičky na oddych. Z vonkajšej strany boli lavičky a stojany na prenosné zádržky pre zastavenie posunujúceho sa vagóna. Hlavný halov stál v tesnej blízkosti terajšieho čela budovy ŽP Bezpečnostné služby. Asi 80 metrov od halova juhozápadne stála pôvodná výhrevňa lokomotív s vonkajšími zásobníkmi čierneho uhlia a vodnou napájacou stanicou parných lokomotív.

Podbrezovské slovo „planier“ súvisí so začiatkom výstavby železniarní a má nemecký pôvod. Zatiaľ, čo sa výstavba priemyselných objektov aj s robotníckymi ubytovňami – šalandami – sústredila v blízkosti toku Hrona a vtedajšej miestnej cesty, bytové domy pre podúradníkov a majstrov boli vybudované nad cestou vo východných svahoch vrchu Brezová. Aby sa tento zámer mohol uskutočniť, bolo nutné vo svahovitom teréne vybudovať zárezy a plošiny na výstavbu domov.

Pre zrovnanie povrchu terénu sa používa v nemčine slovo „planier“ a keďže bolo potrebné pripraviť a upraviť povrch v dvoch polohách, vznikol horný a dolný planier. Na dolnom planieri bolo vybudovaných v súvislosti s výstavbou pudlovní a valcovne štrnásť domov a na hornom planieri štyri domy. Na dolnom planieri sú v súčasnosti sústredené energetické prevádzky (kyslíkareň, elektrické rozvodne, kompenzačná stanica a dielne vodárov).

Starší obyvatelia Podbrezovej si možno pamätajú aj bežne používaný názov „šťamproch“, ktorého pôvod pochádza z nemeckého jazyka a v 20. – 30. rokoch 20. storočia sa týmto slovom nazývala osada Skalica. Keďže osada vznikla v blízkosti dvoch kameňolomov, nemeckí obyvatelia ich volali „steibruch“ Slovenské obyvateľstvo názov poslovenčilo na „šťamproch“. Od slova skala, ktorá sa dobývala v kameňolomoch, bol neskôr prijatý jednoduchší názov Skalica.

Z Príspevku k rozvoju Železniarní v Podbrezovej od Ing. J. Starkeho spracovala OK

VŠOBEČNÁ ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA

Meníme sa spolu s vašimi potrebami

Každá veľká zmena sa začína malými krokmi.

Aj my sa meníme spolu s vašimi potrebami.

Motivujeme lekárov, aby sa viac starali o pacienta.

Chceme vám dať viac, preto nám záleží na prevencii.

Zavádzame spravodlivejšie pravidlá pre lekárov, ambulancie i nemocnice.

Robíme všetko pre to, aby vám bol váš lekár vždy nablízku.

Neponúkame krátkodobé výhody, ale dlhodobú starostlivosť o vaše zdravie.

Všobecná zdravotná poisťovňa – vždy pri vás.

www.vszp.sk

preventivne.sk

